

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑΣ

Ομιλία ΑΝΥΠΕΞ κ. Δημήτρη Δρούτσα σε Διεθνές Συνέδριο με τίτλο:
«Νοτιοανατολική Ευρώπη: Κρίση & Προοπτικές»

Αθήνα, 13 Νοεμβρίου 2009

Εξοχότατοι, κυρίες και κύριοι Πρέσβεις, αγαπητέ Γιάννο, αξιότιμοι κυρίες και κύριοι, θα ήθελα καταρχάς να ευχαριστήσω το Κέντρο Ερευνών Προοδευτικής Πολιτικής, το Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών και το Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων για τη διοργάνωση αυτού του σημαντικού συνεδρίου. Είναι, πιστεύω, άλλο ένα δείγμα της μεγάλης σημασίας που αποδίδει η χώρα μας, η Ελλάδα, στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και πιστεύω ότι οι εργασίες του θα συμβάλουν πάρα πολύ στην πρόοδο των προσπαθειών και στην προσέγγιση που θέλουμε κι εμείς ως χώρα να αναπτύξουμε.

Η Ελλάδα, κυρίες και κύριοι, γίνεται ξανά πρωταγωνιστής στα Βαλκάνια. Στέλνουμε το μήνυμα προς τις χώρες της περιοχής, ότι μπορούν και πάλι να υπολογίσουν στην ελληνική υποστήριξη με όραμα την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Η ενσωμάτωση των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης στους ευρωατλαντικούς θεσμούς, αποτελεί στρατηγική επιλογή για μας, για την Ελλάδα.

Μετά από σειρά διαδοχικών συγκρούσεων και κρίσεων, οι χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης βρίσκονται πλέον εγγύτερα στην επίτευξη κοινωνικής και πολιτικής σταθερότητας και οικονομικής ανάπτυξης.

Σε ολόκληρη την περιοχή βρίσκονται στην εξουσία πλέον δημοκρατικές κυβερνήσεις. Η διενέργεια ειρηνικών και δίκαιων εκλογών, στις οποίες τα μέλη των μειονοτήτων συμμετέχουν ελεύθερα, θεωρείται σε γενικές γραμμές κεκτημένο.

Δύο χώρες της περιοχής, Βουλγαρία και Ρουμανία, είναι ήδη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ όλες οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων έχουν πετύχει σημαντική θεσμική διασύνδεση με την Ευρωπαϊκή Ένωση, είτε ως υποψήφιας είτε ως δυνάμει υποψήφιας για ένταξη.

Η περιφερειακή συνεργασία στην περιοχή έχει ολοκληρώσει μια εντυπωσιακή, θα έλεγα, ποιοτική αναβάθμιση, με την εγκαθίδρυση το 2008 της Γραμματείας του Συμβουλίου Περιφερειακής Συνεργασίας στο Σεράγιεβο, που συντονίζει προγράμματα συνεργασίας μεταξύ των βαλκανικών κρατών στους σημαντικότερους τομείς κρατικής δραστηριότητας, όπως η οικονομία, οι υποδομές, ενέργεια, ασφάλεια και ανθρώπινο δυναμικό.

Ωστόσο, παρά την αξιοσημείωτη πρόοδο που έχει επιτευχθεί, υπάρχει μπροστά μας ακόμα σημαντικό έργο ώστε να αξιοποιήσουμε στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τα μέχρι τούδε επιτεύγματα.

Ο ρυθμός των μεταρρυθμίσεων, πρέπει να είμαστε ειλικρινείς, δεν είναι πάντα και σε όλες τις περιπτώσεις ικανοποιητικός, ανεξάρτητα από τα θετικά βήματα που έχουν γίνει στον αγώνα κατά της διαφθοράς, του οργανωμένου εγκλήματος, της λαθρομετανάστευσης, των ανεπαρκών υποδομών και της γκρίζας οικονομίας.

Απαιτούνται νέες προσπάθειες για την πλήρη εξάλειψη των φαινομένων αυτών και των επιπτώσεών τους στις κοινωνίες της περιοχής.

Τέλος, εκκρεμούν μια σειρά από πολιτικά ζητήματα και διαφορές μεταξύ των χωρών της περιοχής.

Η διεθνής οικονομική κρίση και οι επιπτώσεις της στις χώρες της περιοχής εκτιμάται ότι θα έχουν βάθος και διάρκεια μάλλον μεγαλύτερη απ' όσο αρχικά αναμενόταν.

Τούτο καθιστά περισσότερο επιτακτική την ανάγκη μιας συντονισμένης προσπάθειας μεταξύ των χωρών της περιοχής, αλλά και τη συνεργασία με ευρωπαϊκούς φορείς και διεθνείς χρηματοπιστωτικούς μηχανισμούς, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η κρίση και να ολοκληρωθεί το έργο της οικονομικής ανάπτυξης, της εγκαθίδρυσης κράτους δικαίου και της δημιουργίας αποτελεσματικών θεσμών, τους οποίους να μπορούν να εμπιστευτούν όλοι οι πολίτες των χωρών της περιοχής.

Υπό το πρίσμα των εξελίξεων στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, οι βασικές προτεραιότητες της ελληνικής παρουσίας είναι, πρώτον, η δημιουργία κλίματος πολιτικής σταθερότητας, η εμπέδωση σχέσεων καλής γειτονίας και η σύσφιξη της συνεργασίας με τις χώρες της περιοχής, τόσο σε διμερές όσο και περιφερειακό επίπεδο.

Κατά δεύτερο λόγο, η οικονομική, κοινωνική ανάπτυξη των βαλκανικών χωρών. Τρίτος στόχος, τρίτη βασική προτεραιότητα της ελληνικής παρουσίας στα Βαλκάνια είναι η προώθηση της ευρωπαϊκής προοπτικής ολόκληρης της περιοχής.

Επιτρέψτε μου κυρίες και κύριοι να υπογραμμίσω τη συμβολή της Ελλάδας και των ελληνικών επενδύσεων στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής, στις προσπάθειες δημιουργίας ενιαίου οικονομικού χώρου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, καθώς και τις πρωτοβουλίες που έχουμε αναλάβει στον ενεργειακό τομέα, με στόχο τη δημιουργία μιας μεγαλύτερης και πλέον ανταγωνιστικής αγοράς.

Το Ελληνικό Σχέδιο για την Οικονομική Ανασυγκρότηση των Βαλκανίων, ΕΣΟΑΒ, αποτελεί μια προσπάθεια της χώρας μας να ενσωματώσει μεμονωμένες και αποσπασματικές πρωτοβουλίες αναπτυξιακής βοήθειας σε ένα ενιαίο σχέδιο, προωθώντας μια ολοκληρωμένη αναπτυξιακή πολιτική, που στοχεύει στην πολιτική, οικονομική και κοινωνική σταθερότητα της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Μέσω αυτού του σχεδίου υλοποιούνται δράσεις για την κατασκευή μεγάλων έργων υποδομής, αλλά και την ενδυνάμωση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας στην Αλβανία, τη Βοσνία – Ερζεγοβίνη, τη Βουλγαρία, το Μαυροβούνιο, την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, τη Ρουμανία και τη Σερβία.

Οι δράσεις και τα έργα αυτά συμβάλλουν σημαντικά, μεταξύ άλλων, στον εκσυγχρονισμό των υποδομών, στην προώθηση των παραγωγικών επενδύσεων, στην ενίσχυση του κοινωνικού κράτους και στην άμβλυση των κοινωνικών ανισοτήτων.

Το συνολικό ποσό που πρόκειται να διατεθεί για τους σκοπούς του σχεδίου μέχρι το 2011, ανέρχεται στα 550 εκατομμύρια ευρώ, ενώ οι συνολικές δεσμεύσεις μέχρι σήμερα έχουν ξεπεράσει το 50% του προϋπολογισμού αυτού.

Ταυτόχρονα, ιδιαίτερη συμβολή στην ανάπτυξη και τη σταθερότητα των γειτονικών μας χωρών, έχει η δυναμική παρουσία των ελληνικών επιχειρήσεων που εδώ και αρκετά χρόνια, αναλαμβάνοντας στην αρχή σημαντικό επιχειρηματικό ρίσκο, επέκτειναν τις δραστηριότητές τους στις γειτονικές μας χώρες, ανοίγοντας ταυτόχρονα νέους δρόμους για τη συνεργασία μεταξύ των χωρών μας.

Σήμερα, οι ελληνικές επενδύσεις στις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης ξεπερνούν τα 20 δις δολάρια και πάνω από 3.500 ελληνικές επιχειρήσεις, δραστηριοποιούνται στην περιοχή έχοντας δημιουργήσει περίπου 200.000 θέσεις εργασίας.

Η Ελλάδα είναι ο πρώτος ξένος επενδυτής στην Αλβανία, στην Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και στη Σερβία και ο δεύτερος ξένος επενδυτής στη Ρουμανία και στη Βουλγαρία.

Μόνο στο χρηματοπιστωτικό τομέα, υπάρχουν περίπου 2.000 υποκαταστήματα ελληνικών τραπεζών, σε ολόκληρη τη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Η δυναμική μας οικονομική παρουσία στην περιοχή, πιστεύω ότι μας καθιστά μια πραγματική ατμομηχανή, αν μου επιτραπεί αυτός ο όρος, για την ανάπτυξη και την πρόοδο στην πορεία της προς την Ευρώπη.

Η ανάγκη ενίσχυσης της ευρωπαϊκής προοπτικής των Δυτικών Βαλκανίων, αποτελεί πάγια ελληνική θέση, ήδη από την τελευταία ελληνική προεδρία στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2003.

Με τη διάσημη πλέον Ατζέντα της Θεσσαλονίκης για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη, αναπτύξαμε τότε ένα συμπαγές θεσμικό πλαίσιο προοδευτικής προσέγγισης των βαλκανικών χωρών συνολικά, αλλά και της κάθε μιας εξ αυτών με τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και εργαστήκαμε με ζήλο για την ενταξιακή προετοιμασία και την εναρμόνιση όλων των βαλκανικών χωρών με τα ευρωπαϊκά κριτήρια.

Αποτέλεσμα πρώτο, νομίζω, αυτής της πολιτικής, σήμερα 4 βαλκανικά κράτη είναι ήδη κράτη – μέλη του NATO και 2 έχουν υποβάλει ένταξη στο NATOϊκό πρόγραμμα «Σύμπραξη για την Ειρήνη (Partnership for Peace)», 2 βαλκανικές χώρες είναι ήδη από το 2007 κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με ενεργό ελληνική υποστήριξη τολμώ να πω. Δυο κράτη είναι υποψήφια για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ όλες οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων έχουν υπογράψει συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Παράλληλα έχει αποφασιστεί η προοδευτική απελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων για τους πολίτες των χωρών της περιοχής, στη βάση στοχοθετημένων υποχρεώσεων, για μεταρρυθμίσεις που θα οδηγήσουν στην εναρμόνισή τους με τα ευρωπαϊκά πρότυπα.

Ενόψει και των θεσμικών εξελίξεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, πιστεύουμε ότι χρειάζεται μια νέα ώθηση για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και εμπάθυση. Έχουμε την εντύπωση, το βλέπουμε και καθημερινά, ότι αυτό το momentum, που είχαμε δημιουργήσει το 2003 για την ενταξιακή ευρωπαϊκή πορεία των χωρών της περιοχής μας, έχει ατονήσει.

Για το λόγο αυτό η Ελλάδα έχει ήδη αναλάβει μια νέα πρωτοβουλία, που θα δώσει νέα δυναμική στη διεύρυνση της Ένωσης στη Ν.Α. Ευρώπη και χρειάζεται τη στενή συνεργασία όλων των χωρών της περιοχής. Προτείνουμε τη διαμόρφωση ενός Οδηγού Χάρτη ευρωπαϊκής ενσωμάτωσης όλων των Δυτικών Βαλκανίων, με καταληκτική ημερομηνία το 2014, που θα προσδώσει νέα δυναμική στις εσωτερικές μεταρρυθμιστικές διαδικασίες στις επιμέρους χώρες της περιοχής, νέα ώθηση ελπίζουμε για την επίλυση διμερών διαφορών ή περιφερειακών προβλημάτων, αλλά και θα προσδώσει νέα δυναμική στην ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδίως υπό το φως της κόπωσης της διεύρυνσης που εκφράζεται από ορισμένους εταίρους.

Θέλω να τονίσω ότι αυτή η πρόταση, η ημερομηνία το 2014 πρόκειται για ένα καθαρά πολιτικό ορόσημο, είναι μια πολιτική πρόταση περιέχει και έναν ιδιαίτερο συμβολισμό, τοποθετείται 100 χρόνια μετά την έναρξη του 1^{ου} Παγκοσμίου Πολέμου και απλουστεύοντας λίγο την ιστορία μπορεί κανείς να πει, ότι αυτή είναι και η ρίζα των προβλημάτων και των διαφορών που βλέπουμε ακόμη και σήμερα στην περιοχή μας και λέμε το εξής πολύ απλό:

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι -πιστεύω συμφωνούμε όλοι σε αυτό- το πιο επιτυχημένο μοντέλο ειρήνης στην Ευρώπη και όχι μόνο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση λοιπόν πιστεύουμε

οφείλει να αναλάβει τις ευθύνες της και στην περιοχή των Βαλκανίων, να συμβάλλει έμπρακτα στην ειρήνη και στη σταθερότητα και στην περιοχή μας, στα Βαλκάνια. Βαλκάνια, τα οποία είναι αναπόσπαστο και ιστορικό τμήμα της Ευρώπης.

Επιτρέψτε μου να προσθέσω ότι ακόμη και η σημερινή κατάσταση που βλέπουμε στο Κόσοβο, πιστεύω ότι θα μπορούσε να είχε αποφευχθεί, εάν η Ευρωπαϊκή Ένωση είχε αναλάβει εγκαίρως και αποφασιστικά, το ρόλο που οφείλει να έχει στα Βαλκάνια.

Αυτό είναι το όραμά μας για την περιοχή, αυτό είναι το όραμα της Ελλάδας για την περιοχή και θα έχω και τη χαρά και την ευκαιρία τώρα και στις επόμενες άμεσα μέρες, να μεταφέρω αυτό το μήνυμα της Ελλάδας αυτή την πρόταση της Ελλάδας για την περιοχή μας, και στις χώρες της περιοχής όπου θα κάνω μια μικρή περιοδεία όλων των βαλκανικών χωρών.

Σε αυτή την πορεία, κυρίες και κύριοι, όλες οι χώρες βεβαίως οφείλουν να προετοιμαστούν αποτελεσματικά για να εκπληρώσουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις της υιοθέτησης του κοινοτικού κεκτημένου, του σεβασμού του Διεθνούς Δικαίου και βεβαίως των σχέσεων καλής γειτονίας.

Θα ήθελα να τονίσω σε αυτό το σημείο ότι για μας, για την Ελλάδα, σαφής προϋπόθεση για την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι η προηγούμενη επίλυση του θέματος της ονομασίας.

Και ξεκαθαρίζω για άλλη μια φορά και από αυτό το βήμα, ότι η έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων είναι αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρα και της Ελλάδας.

Η θέση της Ελλάδας, η θέση μας στο ζήτημα της ονομασίας, η εθνική κόκκινη γραμμή όπως την αποκαλούμε, είναι ξεκάθαρη και γνωστή σε όλους: μια ονομασία με γεωγραφικό προσδιορισμό για κάθε χρήση και επαναλαμβάνω για κάθε χρήση *erga omnes*.

Όπως σαφής και γνωστή είναι και η επιθυμία μας στο πλαίσιο της εθνικής μας αυτής θέσης, να συμβάλλουμε εποικοδομητικά για την εξεύρεση λύσης. Η Ελλάδα συμμετέχει με αποδεδειγμένη προσήλωση στη διαπραγματευτική διαδικασία στο πλαίσιο του Ο.Η.Ε., με στόχο την εξεύρεση μιας αμοιβαία αποδεκτής λύσης.

Προσερχόμαστε στη διαπραγμάτευση με ανοιχτό μυαλό, όπως έχω τονίσει επανειλημμένως, το δείξαμε άλλωστε και με την πρόσφατη πρωτοβουλία του ίδιου του Πρωθυπουργού να πραγματοποιηθεί σύντομη συνάντηση γνωριμίας με τον ομόλογό του τον κ. Γκρούεφσκι, ενημερώσαμε και τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών τον κ. Μπαν Κι-Μουν κατά την επίσκεψή του πριν από λίγες μέρες εδώ στην Ελλάδα και βεβαίως τον προσωπικό του απεσταλμένο.

Και θέλω να τονίσω ότι η Ελλάδα διέπεται από γνήσια επιθυμία για λύση, αλλά δεν πρέπει να υπάρχουν παρεξηγήσεις ούτε εκπλήξεις. Εμείς, η Ελλάδα μιλάμε με καθαρές κουβέντες.

Δυστυχώς -και οφείλω να το πω και αυτό- η άλλη πλευρά εμμένει, ακόμη και με πρόσφατες δηλώσεις, σε μια στείρα εθνικιστική αδιαλλαξία και συνεχίζει να καπηλεύεται την ελληνική ιστορία και τον πολιτισμό.

Εμείς, η Ελλάδα τείνουμε χείρα φιλίας στο γείτονα λαό και είναι στο χέρι της ηγεσίας των γειτόνων μας, να επιλέξει είτε την ακαμψία και την εθνικιστική ρητορική που ακυρώνει την ευρωπαϊκή πορεία της χώρας, είτε τον εποικοδομητικό διάλογο, που θα απελευθερώσει το ευρωπαϊκό της μέλλον, κάτι, το οποίο ειλικρινώς ευχόμαστε.

Το όραμά μας κυρίες και κύριοι, το όραμα οποιουδήποτε Έλληνα δεν μπορεί να είναι μια εξωτερική πολιτική η οποία αρκείται απλώς στην απόκρουση των προβλημάτων.

Εμείς θα εργαστούμε για μια εξωτερική πολιτική δυναμική και σύνθετη. Μια εξωτερική πολιτική πρωτοβουλιών. Οδηγός μας θα είναι πάντα η διαμόρφωση συνθηκών, που θα συμβάλλουν στην ειρήνη και τη συνεργασία, αλλά προάσπιση των ελληνικών συμφερόντων και των εθνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων.

Αποτελεί σκοπό και όραμά μας η επιστροφή της Ελλάδας στην πρώτη γραμμή, η ενίσχυση της θέσης της χώρας και η ανάδειξή της και πάλι, σε ενεργό και αξιόπιστη δύναμη, έτοιμη να διεκδικήσει για τα συμφέροντά της.

Πιάνουμε ξανά το νήμα μιας εξωτερικής πολιτικής που παρεμβαίνει σε όλες τις μεγάλες διεθνείς εξελίξεις, υπερασπίζεται αποτελεσματικά τα εθνικά δίκαια, δίνει φωνή και διαπραγματευτική ισχύ στην Ελλάδα.

Η Ελλάδα κυρίες και κύριοι καλείται να βρει τη δική της ταυτότητα ξανά, το δικό της ρόλο και για μας αυτή η πορεία είναι ξεκάθαρη: η Ελλάδα κερδίζει ως χώρα αξιών, χώρα, που υπερασπίζεται αρχές, το Διεθνές Δίκαιο και τα ανθρώπινα δικαιώματα, μέσα από τα οποία κατοχυρώνουμε και εμείς τη δική μας ακεραιότητα και ασφάλεια.

Θέλουμε η Ελλάδα να πρωταγωνιστήσει ξανά, ως δύναμη ασφάλειας, σταθερότητας και ανάπτυξης, ως εγγυητής του σεβασμού στο Διεθνές Δίκαιο, στα ανθρώπινα δικαιώματα και στις οικουμενικές αξίες.

Θέλουμε η Ελλάδα να είναι ο πρωταγωνιστής στην άμεση γειτονιά της, τα Βαλκάνια και θέλουμε οι χώρες των Βαλκανίων να προχωρήσουν με σαφή ευρωπαϊκή προοπτική και μέλλον, έχοντας την Ελλάδα ισχυρό σύμμαχο και πάντα πιστό φίλο.

Ευχαριστώ πολύ και εύχομαι καλή συνέχεια στις εργασίες του σημαντικού σας Φόρουμ.